

สาธารณรัฐอินเดีย (Republic of India)

เมืองหลวง กรุงนิวเดลี

ที่ตั้ง อยู่ในภูมิภาคเอเชียใต้ พื้นที่ประมาณ 3,287,263 ตร.กม. แบ่งเป็นพื้นดิน 2,973,193 ตร.กม. พื้นน้ำ 314,070 ตร.กม. (ใหญ่กว่าไทยประมาณ 6 เท่า) มีพรมแดนทางบกยาวประมาณ 13,888 กม. และชายฝั่งทะเลยาวประมาณ 7,000 กม. รวมทั้งมีดินแดนที่เป็นหมู่เกาะในอ่าวเบงกอล ทะเลอันดามัน และทะเลอาหรับ จำนวน 1,197 เกาะ หมู่เกาะที่สำคัญ ได้แก่ หมู่เกาะอันดามัน นิโคบาร์ และลักษทวีป ส่วนนิวเดลีอยู่ห่างจากกรุงเทพฯ ประมาณ 1,800 กม.

อาณาเขต

ทิศเหนือ และตะวันออกเฉียงเหนือ	ติตปากีสถาน จีน เนปาล ภูฏาน และเมียนมา
ทิศตะวันออก และตะวันออกเฉียงใต้	ติตบังกลาเทศ เมียนมา และอ่าวเบงกอล
ทิศใต้	ไกล์ศรีลังกา
ทิศตะวันตก และตะวันตกเฉียงเหนือ	ติตปากีสถาน

ภูมิประเทศ ประกอบด้วย 4 ลักษณะ คือ 1) เขตภูเขาสูงตอนเหนือ (เทือกเขาหิมาลัย) เป็นเขตเทือกเขาสูงเป็นแนวยาวตะวันตก-ตะวันออก เริ่มต้นจากเขตแดนอัฟกานิสถานกั้นชายแดนดินแดนสหภาพจัมมูและแคชเมียร์ของอินเดียทางตอนเหนือ จนถึงชายแดนจีนและเมียนมาทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือ 2) เขตลุ่มน้ำคงคาพรหมบุตร และลุ่มน้ำสินธุ ลุ่มน้ำคงคาและพรหมบุตรเป็นเขตลุ่มน้ำขนาดใหญ่ ในแนวตะวันตก-ตะวันออกของประเทศ ต้นน้ำเกิดจากเทือกเขาหิมาลัย และแยกเป็นสาขาอีกหลายสาย เป็นพื้นที่อุดมสมบูรณ์ที่สุดของประเทศ ส่วนลุ่มน้ำสินธุ ต้นน้ำอยู่ในทิเบต ไหลในแนวจากเหนือไปตะวันตกเฉียงใต้ พื้นที่ส่วนใหญ่อยู่ในเขตปากีสถาน แต่มีแม่น้ำสาขาหลายสายอยู่ในเขตอินเดีย 3) เขตพื้นที่ทะเลทราย (ทะเลทราย Thar) อยู่ทางตะวันตกเฉียงเหนือของประเทศ เขตรัฐราชสถาน ต่อเนื่องปากีสถาน สภาพภูมิประเทศเป็นที่ราบต่ำสูงจากระดับน้ำทะเลประมาณ 200 ม. แห้งแล้ง มีภูเขาหินปูนกระจายทั่วไป และ 4) เขตพื้นที่คาบสมุทรตอนใต้ เป็นพื้นที่ส่วนใหญ่ของประเทศ ซึ่งยื่นเข้าไปในมหาสมุทรอินเดียรายล้อมด้วยเทือกเขาสลับซับซ้อนหลายเทือก ตอนกลางพื้นที่คาบสมุทรเป็นเขตที่สูง เรียกว่าที่ราบสูง Deccan มีเทือกเขา Ghats ขนาบอยู่ทั้งด้านตะวันออกและด้านตะวันตก ปลายเทือกเขา 2 เทือกนี้ไปบรรจบกันในทางตอนใต้ที่เทือกเขานิลคีรี

ภูมิอากาศ 4 ฤดู ได้แก่ ฤดูร้อน (มี.ค.-พ.ค.) ฤดูฝน (มิ.ย.-ส.ค.) ช่วงลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ ฤดูมรสุม (ก.ย.-พ.ย.) ช่วงลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ และฤดูหนาว (ธ.ค.-ก.พ.) อุณหภูมิแตกต่างกันไปตามสภาพแวดล้อมและพื้นที่ ตอนเหนือมีอากาศหนาวเย็นกว่าทางใต้ เขตเทือกเขาสูงตอนเหนือมีหิมะปกคลุมยอดเขาเกือบทั้งปี ในฤดูหนาวมีอุณหภูมิต่ำกว่า 0 องศาเซลเซียส ขณะที่ฤดูร้อนมีอุณหภูมิสูงสุดประมาณ 25 องศาเซลเซียส ตอนใต้เป็นเขตรมสูอากาศค่อนข้างร้อน ในฤดูหนาวอุณหภูมิประมาณ 4-10 องศาเซลเซียส และในฤดูร้อนอุณหภูมิประมาณ 38-48 องศาเซลเซียส ฝนตกไม่แน่นอนและไม่ทั่วประเทศ แต่เขตเทือกเขา Khasi และเทือกเขา Jain tia ในรัฐเมฆาลัย เป็นเขตที่ฝนตกหนักมากที่สุดในโลก โดยมีปริมาณน้ำฝนถึง 11,500 ลบ.ม./ปี

รายละเอียดประชากร 1,454 ล้านคน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 17.78 ของประชากรโลก มากเป็นอันดับ 1 ของโลกในปี 2566-2567 ซึ่งองค์การสหประชาชาติคาดว่าอินเดียจะมีประชากร 1,500 ล้านคน และ 1,700 ล้านคน ภายในปี 2573 และปี 2593 ตามลำดับ

ศาสนา ฮินดู 79.8% อิสลาม 14.2% (คริสต์ ซิกข์ พุทธ และอื่น ๆ 6.0%)

ภาษา จำนวน 22 ภาษา ภาษาฮินดี และภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่ใช้ทางราชการ ภาษาฮินดี 43.6% เบงกาลี 8% มาราฐี 6.9% เตลugu 6.7% ทมิฬ 5.7% กุชราต 4.6% อูรดู 4.2% กรรณาฏะ 3.6% โอริยะ 3.1% มลายาลัม 2.9% ปัญจาบี 2.7% อัสสัม 1.3% และอื่น ๆ 6.7%

การศึกษา อัตราการรู้หนังสือ 80.3% แบ่งเป็น เพศชาย 86.2% เพศหญิง 74.2% มีมหาวิทยาลัย 1,168 แห่ง และสถาบันการศึกษาระดับวิทยาลัยมากกว่า 45,000 แห่ง สถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาจำนวนมากได้รับ

ความช่วยเหลือจากต่างชาติ เช่น แคนาดา เยอรมนี ฝรั่งเศส อิตาลี สวิตเซอร์แลนด์ สวีเดน สหราชอาณาจักร นอร์เวย์ และมีนักศึกษาต่างชาติเข้ามาศึกษาในอินเดียจำนวนมาก ส่วนใหญ่มาจากประเทศกำลังพัฒนาและตามโครงการแลกเปลี่ยน

การก่อตั้งประเทศ อินเดียตกอยู่ภายใต้การปกครองของสหราชอาณาจักรตั้งแต่คริสต์ศตวรรษที่ 19 และมีการเคลื่อนไหวต่อต้านสหราชอาณาจักรมาโดยตลอด จนถึงเหตุการณ์รณรงค์เรียกร้องเอกราชโดยสันติวิธีที่เริ่มขึ้นเมื่อปี 2463 นำโดยมหาตมะ คานธี และยาวาหะราล เนรูห์ ประสบความสำเร็จ ทำให้อินเดียได้รับเอกราชจากสหราชอาณาจักรเมื่อ 15 ส.ค.2490 และสถาปนาสาธารณรัฐอินเดียเมื่อ 26 ม.ค.2493

วันชาติ 26 ม.ค.

วันประกาศเอกราช 15 ส.ค.

การเมือง เป็นสาธารณรัฐปกครองในระบอบประชาธิปไตย แบ่งการปกครองออกเป็น 28 รัฐ และ 8 ดินแดนสหภาพ (Union Territories) มีประธานาธิบดีเป็นประมุข ประธานาธิบดีและรองประธานาธิบดีมาจากการลงคะแนนของคณะผู้เลือกตั้ง (Electoral College) วาระการดำรงตำแหน่ง 5 ปี ดำรงตำแหน่งได้ไม่เกิน 2 วาระ รองประธานาธิบดีเป็นประธานวุฒิสภาโดยตำแหน่ง

รัฐธรรมนูญของอินเดียแบ่งแยกอำนาจระหว่างรัฐบาลกลาง (Government of India) กับรัฐบาลแห่งรัฐ (State Government) อย่างชัดเจน

ฝ่ายบริหาร นรม. เป็นผู้ใช้อำนาจสูงสุดในการบริหารประเทศ ขณะที่ตำแหน่งประธานาธิบดีเป็นผู้แต่งตั้ง นรม. ซึ่งเลือกโดยสมาชิกพรรคเสียงข้างมากในสภาผู้แทนราษฎร (โลกสภา) วาระการดำรงตำแหน่ง 5 ปี ครม.แต่งตั้งโดยประธานาธิบดีตามการเสนอของ นรม. ครม.รายงานโดยตรงต่อสภาผู้แทนราษฎร

ฝ่ายนิติบัญญัติ ระบบ 2 สภา คือ 1) วุฒิสภา (ราชยสภา) ปัจจุบันมีสมาชิก 245 คน วาระ 6 ปี ในจำนวนนี้ 12 คน เป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่ประธานาธิบดีแต่งตั้งทุก 2 ปี และที่เหลือ 233 คน เลือกโดยสภานิติบัญญัติแห่งรัฐหรือดินแดนสหภาพ 2) สภาผู้แทนราษฎร (โลกสภา) สมาชิก 545 คน วาระ 5 ปี ในจำนวนนี้ 543 คน มาจากการเลือกตั้งโดยตรง (ผู้แทนรัฐ 530 คน และผู้แทนดินแดนสหภาพ 13 คน) ผู้แทน Anglo Community 2 คน แต่งตั้งโดยประธานาธิบดี

ฝ่ายตุลาการ มีอำนาจอิสระ ทำหน้าที่ปกป้องและตีความรัฐธรรมนูญ ศาลฎีกา (Supreme Court) เป็นศาลสูงสุดของประเทศ ผู้พิพากษาประจำศาลฎีกามีจำนวนไม่เกิน 25 คน แต่งตั้งโดยประธานาธิบดี ในระดับรัฐมีศาลสูงสุดของรัฐและศาลทั่วไป ซึ่งแตกต่างกันไปในแต่ละรัฐ

พรรคการเมือง ระบบหลายพรรค ปัจจุบันคณะรัฐบาลที่บริหารประเทศอินเดีย คือ กลุ่มพันธมิตรประชาธิปไตยแห่งชาติ (National Democratic Alliance-NDA) มีพรรคภารตียะ ชนตะ (Bharatiya Janata Party-BJP) เป็นแกนนำ พรรคการเมืองสำคัญนอกเหนือจากพรรค BJP ได้แก่ พรรคคองเกรส ซึ่งเป็นแกนนำพรรคฝ่ายค้าน พรรคชนตะดาล พรรคอามอาดมี และพรรคคอมมิวนิสต์อินเดีย เป็นต้น

สถานการณ์ทางการเมือง

นรม.นเรนทรา โมดิ ของอินเดีย และพรรคภารตียะ ชนะตะ (Bharatiya Janata Party-BJP) ชนะการเลือกตั้งทั่วไปปี 2567 (การเลือกตั้งโลกสภาครั้งที่ 18) ต่อเนื่องเป็นสมัยที่ 3 ภายหลังจากนับผลการเลือกตั้ง เมื่อ 4 มิ.ย.2567 โดยพรรค BJP มีจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในโลกสภา (สภาผู้แทนราษฎร) 240 ที่นั่ง ซึ่งไม่ถึงกึ่งหนึ่งในโลกสภาที่มีทั้งสิ้น 543 ที่นั่ง ทำให้พรรค BJP ต้องจัดตั้งรัฐบาลผสมครั้งแรก ร่วมกับพรรคการเมืองในกลุ่ม NDA ได้แก่ พรรค Telugu Desam Party (TDP) ที่มี 16 ที่นั่ง พรรค Janata Dal (United) (JD(U)) 12 ที่นั่ง และพรรคเล็กอื่น ๆ อีก 25 ที่นั่ง รวมเป็นรัฐบาลผสมเสียงข้างมาก 293 ที่นั่ง ขณะที่กลุ่มพันธมิตรฝ่ายค้าน หรือกลุ่ม INDIA (Indian National Developmental Inclusive Alliance) นำโดยพรรคคองเกรส มีจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในโลกสภา 232 ที่นั่ง

การที่รัฐบาลของ นรม.โมดิ สมัยที่ 3 เป็นรัฐบาลผสม ทำให้นโยบายอินเดียชาตินิยมที่เป็นแนวทางหลักของรัฐบาล นรม.โมดิ มาตลอดตั้งแต่สมัยแรก (ปี 2557) ลดระดับความเข้มข้นลง และปรับนโยบายการบริหารให้สอดคล้องกับแนวทางของพรรคร่วมรัฐบาลมากขึ้น ควบคู่กับการสานต่อนโยบายกระตุ้นเศรษฐกิจทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ อาทิ การลดอัตราภาษาร่างงาน การลงทุนด้านโครงสร้างพื้นฐาน การผลักดันอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ การส่งเสริมการลงทุนจากต่างประเทศ และการเร่งพัฒนาเศรษฐกิจให้เติบโตขึ้นจากอันดับ 5 เป็นอันดับ 3 ของโลกภายในปี 2573 รองจากสหรัฐฯ และจีน

อินเดียยังคงดำเนินนโยบาย Neighbourhood First ที่ให้ความสำคัญลำดับแรกกับการดำเนินความสัมพันธ์กับประเทศรอบบ้านในภูมิภาคเอเชียใต้ และประเทศโดยรอบมหาสมุทรอินเดีย เพื่อรักษาบทบาทนำและสกัดกั้นการขยายอิทธิพลของจีนในภูมิภาคเอเชียใต้ รวมถึงมหาสมุทรอินเดีย ตลอดจนให้ความสำคัญกับประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ผ่านการดำเนินนโยบาย Act East Policy (AEP) และมุ่งขยายบทบาทการเป็นมหาอำนาจในเวทีโลก ควบคู่กับการเสริมสร้างความร่วมมือกับทุกประเทศ เน้นให้ความสำคัญกับการเข้าเป็นสมาชิกถาวรของคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ (United Nations Security Council-UNSC) การดำเนินยุทธศาสตร์อินโด-แปซิฟิก โดยเฉพาะความร่วมมือกับกลุ่มพันธมิตรความมั่นคง 4 ฝ่าย (Quadrilateral Security Dialogue-QUAD) การเป็นกระบอกเสียงให้กลุ่มประเทศซีกโลกใต้ (Global South) และการขยายบทบาทในกลุ่ม BRICS

เศรษฐกิจ อินเดียเป็นประเทศกำลังพัฒนา เดิมใช้ระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยมที่เน้นการพึ่งพาตนเอง ประชากรอินเดียยังประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นส่วนใหญ่ คิดเป็นสัดส่วน 44% ขณะที่ปัญหาความยากจนยังเป็นปัญหาท้าทายสำคัญ ทั้งนี้ อินเดียเริ่มเปิดเสรีทางเศรษฐกิจ โดยปฏิรูประบบเศรษฐกิจจากแบบกึ่งสังคมนิยมมาเป็นการเปิดตลาดภายในประเทศมากขึ้นตั้งแต่ปี 2534 ส่งผลให้เศรษฐกิจอินเดียพัฒนามาเป็นลำดับ และสามารถยกระดับขึ้นเป็นประเทศที่มีอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจในเกณฑ์สูง ปัจจุบัน อินเดียมีขนาดเศรษฐกิจใหญ่เป็นอันดับ 5 ของโลก รองจากสหรัฐฯ จีน เยอรมนี และญี่ปุ่น คิดเป็นมูลค่า 3.94 ล้านล้านดอลลาร์สหรัฐ รัฐบาลอินเดียภายใต้การบริหารของ นรม.โมดิ ตั้งเป้าหมายขยายขนาดเศรษฐกิจอินเดียให้มีขนาดใหญ่เป็นอันดับ 3 ของโลก ภายในปี 2573

ธนาคารกลางอินเดีย (Reserve Bank of India-RBI) ประเมินว่า เศรษฐกิจอินเดียปีงบประมาณ 2568 (1 เม.ย.2567-31 มี.ค.2568) จะขยายตัว 7.2% และปีงบประมาณ 2569 (1 เม.ย.2568-31 มี.ค.2569) จะขยายตัว 7% โดยมีปัจจัยสนับสนุนจากการบริโภคภาคเอกชนและการลงทุนที่เพิ่มขึ้น ภาคการเกษตรและภาคบริการมีแนวโน้มปรับตัวดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับสถาบันการเงินระหว่างประเทศ อาทิ ธนาคารโลก และ IMF ที่ประเมินเศรษฐกิจอินเดียในปีงบประมาณ 2568 จะขยายตัวร้อยละ 7 และคาดว่า เศรษฐกิจอินเดียจะมีขนาดใหญ่เป็นอันดับ 4 ของโลก แทนที่ญี่ปุ่นในปี 2568 การที่เศรษฐกิจอินเดียขยายตัวต่อเนื่อง แม้ เผชิญกับปัจจัยเสี่ยงจากสถานการณ์เศรษฐกิจโลกและความขัดแย้งทางภูมิรัฐศาสตร์ที่มีความไม่แน่นอนสูง ประกอบกับการดำเนินนโยบายนโยบายการพึ่งพาตนเอง (Make in India) ทำให้อินเดียเป็นประเทศที่มีเศรษฐกิจเติบโตเร็วที่สุดในโลก และกลายเป็นผู้เล่นสำคัญในห่วงโซ่อุปทานโลก นอกเหนือจากสหรัฐฯ และจีน

สกุลเงิน ตัวย่อสกุลเงิน : รูปี (INR)

อัตราแลกเปลี่ยนต่อดอลลาร์สหรัฐ : 1 ดอลลาร์สหรัฐ : 84.07 รูปี

อัตราแลกเปลี่ยนต่อบาท : 1 บาท : 2.49 รูปี (ต.ค.2567)

ดัชนีเศรษฐกิจสำคัญ (ปี 2567)

ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) : 3,890 ล้านดอลล่าร์สหรัฐ

อัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจ : 7%

รายได้เฉลี่ยต่อหัวต่อปี : 2,730 ดอลลาร์สหรัฐ

แรงงาน : 593,729,164 คน (ปี 2566)

อัตราการว่างงาน : 7.8%

อัตราเงินเฟ้อ : 4.4%

ผลผลิตทางการเกษตร : ข้าว ข้าวสาลี อ้อย กระป๋อง ผลิตภัณฑ์นม มันฝรั่ง ผัก ถั่ว ข้าวโพด หัวหอม

ผลผลิตอุตสาหกรรม : ผ้า เคมีภัณฑ์ อาหารแปรรูป เหล็กกล้า ชิ้นส่วนรถยนต์ ปูนซีเมนต์ เหมืองแร่ พลังงาน เครื่องจักร ซอฟต์แวร์ และเวชภัณฑ์

ดุลการค้าระหว่างประเทศ : ขาดดุลการค้า 20,800 ล้านดอลลาร์สหรัฐ

มูลค่าการส่งออก : 34,580 ล้านดอลลาร์สหรัฐ

สินค้าส่งออก : เครื่องจักรกล เครื่องจักรไฟฟ้า เคมีอินทรีย์ พลาสติก ยา เสื้อผ้าสำเร็จรูป

คู่ค้าส่งออกที่สำคัญ : สหรัฐฯ สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ เนเธอร์แลนด์ สหราชอาณาจักร และจีน

สินค้านำเข้า : เครื่องจักรไฟฟ้า เครื่องจักรกล แร่เชื้อเพลิง อัญมณีเครื่องประดับ เคมีอินทรีย์

คู่ค้านำเข้าที่สำคัญ : จีน รัสเซีย สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ สหรัฐฯ และอิรัก

คู่ค้าสำคัญ : สหรัฐฯ จีน สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ ซาอุดีอาระเบีย อิรัก สิงคโปร์ ฮ่องกง อินโดนีเซีย เกาหลีใต้ ออสเตรเลีย เยอรมนี สวิตเซอร์แลนด์ และญี่ปุ่น

การทหารและความมั่นคง

การทหาร : ประธานาธิบดีดำรงตำแหน่งผู้บัญชาการทหารสูงสุดและผู้บัญชาการเหล่าทัพโดยตำแหน่งใช้อำนาจผ่าน ครม. ที่มี นรม.และ รมว.กระทรวงกลาโหม (กท.) เป็นผู้รับผิดชอบกระทรวงกลาโหม มีหน่วยงานสำคัญ 5 กรม คือ กรมการป้องกันประเทศ กรมอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ สถาบันวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีป้องกันประเทศ กรมสวัสดิการทหารผ่านศึก และกรมกิจการทหาร งบประมาณทางทหาร 73,977 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (ปีงบประมาณ 2567-2568) กำลังพลประจำการประมาณ 1,475,750 นาย และกำลังพลสำรอง 1,155,000 นาย

ทบ. มีกำลังพลประมาณ 1,237,000 นาย แบ่งเป็นกองบัญชาการ 6 ภาค ได้แก่ ภาคกลาง ภาคเหนือ ภาคใต้ ภาคตะวันออก ภาคตะวันตก และภาคตะวันตกเฉียงใต้ ทบ.อินเดียมุ่งพัฒนาขีดความสามารถของยุทโธปกรณ์ให้ทันสมัย และให้ความสำคัญกับการยกระดับขีดความสามารถในการพัฒนายุทโธปกรณ์ภายในประเทศ โดยสถาบันวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีป้องกันประเทศ (Defence Research and Development-DRDO) ภายใต้ กท.อินเดีย อยู่ระหว่างวิจัยและพัฒนาเครื่องยิงจรวดต่อสู้อากาศยาน เพื่อผลิตและใช้งานภายในประเทศเพิ่มเติม ภายหลังจัดซื้อจรวดต่อสู้อากาศยาน Spike LR2 จากอิสราเอล มาประจำการบริเวณแนวเส้น Line of Actual Control (LAC) ในดินแดนสหภาพลาดักห์ นอกจากนี้ ยังร่วมมือกับฝรั่งเศส อิสราเอล และรัสเซียผลิตขีปนาวุธแบบต่าง ๆ ด้วย

ทร. มีกำลังพลประมาณ 75,500 นาย แบ่งเป็นกองบัญชาการ 3 ภาค ได้แก่ ภาคตะวันตก ภาคตะวันออก และภาคใต้ มีกองเรือยุทธการ 2 กองเรือรบผิวน้ำดำน้ำทะเลอาหรับและอ่าวเบงกอล ปัจจุบัน ทร. อินเดียกำลังพัฒนาขีดความสามารถเพื่อมุ่งไปสู่ยุทธศาสตร์น่านน้ำทะเลลึก (Blue-Water Navy) กับทั้งมุ่งเสริมสร้างกำลังรบด้วยการพึ่งพาตนเองมากกว่าการสั่งซื้อจากต่างประเทศ เฉพาะอย่างยิ่งเรือบรรทุกเครื่องบิน เรือดำน้ำพลังงานนิวเคลียร์ และเรือดำน้ำดีเซล ทร. อินเดียยังพยายามยกระดับขีดความสามารถอย่างรอบด้าน เฉพาะอย่างยิ่งการปรับใช้ Big Data และ Artificial Intelligence (AI) เพื่อบูรณาการด้านการปฏิบัติการ ปัจจุบันอินเดียมีเรือรบประเภทต่าง ๆ 500 ลำ ที่สำคัญ ได้แก่ เรือดำน้ำที่ต่อในอินเดีย ประกอบด้วย เรือดำน้ำพลังงานนิวเคลียร์ INS Arihant ที่สามารถติดตั้งขีปนาวุธ K-15 จำนวน 12 ลูก เรือดำน้ำดีเซล INS Khanderi ที่มีขีดความสามารถในการปฏิบัติการโจมตีเรือผิวน้ำ ต่อต้านเรือดำน้ำ ลาดตระเวนรวบรวมข่าวสาร มีระยะทำการ 12,000 กม. และเรือบรรทุกเครื่องบิน INS Vikrant ซึ่งเป็นเรือบรรทุกเครื่องบินลำแรกที่ต่อในอินเดีย ล่าสุด ทร.อินเดีย อยู่ระหว่างจัดซื้อ บ.Rafale จำนวน 26 ลำ จากฝรั่งเศส เพื่อประจำการบนเรือบรรทุกเครื่องบิน INS Vikrant นอกจากนี้ ทร.อินเดีย ได้ขยายขีดความสามารถด้วยการปล่อยเรือดำน้ำขีปนาวุธพลังงานนิวเคลียร์ (Nuclear-powered ballistic missile submarine-SSBN) ลำที่ 4 ภายใต้รหัส S4 (ยังไม่ประกาศชื่ออย่างเป็นทางการ) ซึ่งติดตั้งขีปนาวุธ K-4 ระยะพิสัย 3,500 กม.

ทอ. มีกำลังพลประมาณ 149,900 นาย แบ่งเป็นกองบัญชาการภาค 5 แห่ง ได้แก่ ภาคกลาง ภาคใต้ ภาคตะวันออก ภาคตะวันตก และภาคตะวันตกเฉียงใต้ ทอ.อินเดียมีฝูงบินรบที่ทันสมัยหลายฝูงบิน มี บ.รบ จากรัสเซียและฝรั่งเศส บ.โจมตี Jaguar จากอังกฤษ บ.ลำเลียง IL-76 และ ฮ.อีกหลายประเภท อินเดียมีแผนปรับปรุงขีดความสามารถของกองทัพอากาศ โดยจะเปลี่ยน บ.รบรุ่น Mig-21s เป็น บ.รบนำหนักเบารุ่น

Hal Tejas และบางส่วนปรับปรุงเป็นรุ่น Mig-21 Bison และได้รับมอบ บ.Rafale เครื่องที่ 36 พร้อมอะไหล่ จากฝรั่งเศสเมื่อ 15 ธ.ค.2565 เพื่อใช้ในภารกิจวิจัยและพัฒนา ซึ่งจะเป็นประโยชน์ให้ ทอ.อินเดีย ใช้ บ.รุ่นดังกล่าวรักษาวินิจฉัยได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด บ.Rafale เครื่องดังกล่าวเป็นส่วนหนึ่งของโครงการยกระดับขีดความสามารถ ทอ.อินเดีย ซึ่งรัฐบาลอินเดียสั่งซื้อ บ.Rafale ที่ปรับปรุงตามความต้องการของ ทอ.อินเดีย จำนวน 36 เครื่อง จากฝรั่งเศสเมื่อ ก.ย.2559 และเริ่มรับมอบเครื่องแรก เมื่อ 29 ก.ค.2563 นอกจากนี้ บริษัท Tata Aircraft Complex ของอินเดีย กับบริษัท Airbus ของฝรั่งเศส ได้ร่วมทุนในการจัดตั้งโรงงานผลิตเครื่องบินทางทหารเอกชนแห่งแรกในอินเดีย โดยจะผลิตเครื่องบินลำเลียง Airbus C-295 ซึ่งจะช่วยเพิ่มโอกาสของอินเดียในการเป็นศูนย์กลางด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ดึงดูดการลงทุนจากประเทศในยุโรป และส่งเสริมอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและอวกาศภายในประเทศ

กองบัญชาการกองกำลังทางยุทธศาสตร์ (Strategic Forces Command-SFC) เป็นกองบัญชาการร่วมระหว่าง 3 เหล่าทัพ ทำหน้าที่อำนวยความสะดวกประสานงานระหว่างหน่วยบัญชาการทางยุทธศาสตร์ของ ทบ.ทร. และ ทอ. เพื่อดูแลอาวุธทางยุทธศาสตร์ของอินเดีย เฉพาะอย่างยิ่ง หัวรบนิวเคลียร์ และเครื่องส่งหัวรบรูปแบบต่าง ๆ โดยอินเดียเป็นประเทศหนึ่งที่มีอาวุธนิวเคลียร์ในครอบครอง มีโครงการพัฒนานิวเคลียร์อย่างต่อเนื่องทั้งด้านการทหารและพลังงาน อินเดียเริ่มทดลองอาวุธนิวเคลียร์ เมื่อปี 2517 และเมื่อปี 2541 อินเดียทดลองอาวุธนิวเคลียร์ครั้งสำคัญ รวมทั้งประกาศว่าเป็นมหาอำนาจทางนิวเคลียร์ ปัจจุบันอินเดียมีหัวรบนิวเคลียร์ประมาณ 172 หัวรบ ซึ่งใกล้เคียงกับที่ปากีสถานมีประมาณ 170 หัวรบ ขณะที่จีนมีอยู่ 500 หัวรบ

อินเดียมีกองกำลังป้องกันชายฝั่ง (Coast Guard) 13,350 นาย และกำลังพลกึ่งทหาร (Paramilitary) อีก 1,616,050 นาย

อินเดียเร่งปฏิรูปกองทัพให้มีเอกภาพ ทันสมัย รับมือภัยคุกคามทางทหารอย่างมีประสิทธิภาพ โดยสถาปนาตำแหน่งผู้บัญชาการทหารสูงสุด (Chief of Defence Staff-CDS) เมื่อ 1 ม.ค.2563 ทำหน้าที่ควบคุมสั่งการ ทบ. ทร. และ ทอ.อินเดีย ในระบบการบูรณาการ 3 เหล่าทัพ (Integrated Theater Command) เพื่อให้การบังคับบัญชาทางทหารในยามสงครามเป็นเอกภาพ กับทั้งเป็นผู้นำปฏิรูปกองทัพอินเดียให้มียุทธโศปกรณ์ที่ทำงานสอดคล้องประสานระหว่าง 3 เหล่าทัพ ทั้งนี้ รัฐบาลอินเดียแต่งตั้ง พล.อ. Anil Chauhan ดำรงตำแหน่งผู้บัญชาการทหารสูงสุดคนที่ 2 เมื่อ 30 ก.ย.2565

อินเดียให้ความสำคัญลำดับต้นกับการวิจัย พัฒนา เพื่อผลิตยุทธโศปกรณ์ประจำการภายในกองทัพพร้อมส่งออกแก่ประเทศคู่ค้า ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญให้กองทัพอินเดียมีระบบส่งกำลังบำรุงที่เข้มแข็งในระยะยาว โดยบริษัท Hindustan Aeronautical (HAL) ผู้ผลิตยุทธโศปกรณ์รายใหญ่ภายใต้กำกับของรัฐบาลอินเดีย แสดงความพร้อมขยายกำลังการผลิต บ.Tejas ซึ่งพัฒนาโดยชาวอินเดีย จาก 8 เครื่องต่อปีในปัจจุบัน เป็น 24 เครื่องต่อปี ให้เพียงพอต่อคำสั่งซื้อที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ทั้งจาก ทอ.อินเดีย ที่สั่งซื้อ บ.Tejas 83 เครื่อง มีกำหนดส่งมอบภายใน ก.พ.2572 และจากต่างประเทศ หลายประเทศแสดงความสนใจจัดซื้อ บ.Tejas เข้าประจำการ อาทิ ฟิลิปปินส์ อียิปต์ และอาร์เจนตินา นอกจากนี้ ยังเตรียมจัดส่งเครื่องบินรบสำหรับ บ.รบรุ่น Su-30 MKI ที่ผลิตขึ้นภายในประเทศ เพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพ บ.รบ ของอินเดีย

การพัฒนาและผลิตยุทธโศปกรณ์เพื่อใช้ภายในประเทศของกองทัพอินเดีย เป็นไปตามนโยบาย Make in India ของรัฐบาล นรม.โมดิ ที่ตั้งเป้าให้กองทัพอินเดียลดการพึ่งพายุทธโศปกรณ์จากต่างประเทศมี

ยุทโธปกรณ์เพียงพอใช้งานในภาวะสงคราม ในห้วงปี 2567 อินเดียเป็น 1 ใน 25 ประเทศผู้ส่งออกยุทโธปกรณ์สำคัญของโลก สามารถส่งออกยุทโธปกรณ์หลายชนิด ที่สำคัญได้แก่ ซีปนาวุธ BrahMos และเครื่องกระสุน โดยมีฟิลิปปินส์ เมียนมา ศรีลังกา มอริเชียส โมซัมบิก เซเชลส์ และอาร์เมเนีย เป็นประเทศผู้นำเข้าสำคัญ อย่างไรก็ตาม อินเดียยังคงนำเข้ายุทโธปกรณ์ที่มีเทคโนโลยีขั้นสูงจากต่างประเทศ เฉพาะอย่างยิ่ง B.Rafale M และเรือดำน้ำชั้น Scorpene จากฝรั่งเศส ล่าสุด อินเดียสามารถบรรลุข้อตกลงสั่งซื้อโดรนพิฆาต จำนวน 31 ลำ จากสหรัฐฯ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถให้แก่กองทัพอินเดียเฉพาะอย่างยิ่งตามแนวชายแดน และเป็นการปูทางสู่การถ่ายทอดเทคโนโลยีให้แก่อินเดีย

ปัญหาด้านความมั่นคง

1) ความเคลื่อนไหวของกลุ่มแบ่งแยกดินแดน Khalistan ที่มีเป้าหมายจัดตั้งรัฐอิสระสำหรับชาวซิกข์ ครอบคลุมรัฐปัญจาบและรัฐทางตอนเหนือของอินเดีย รวมทั้งแคว้นปัญจาบของปากีสถาน เฉพาะอย่างยิ่งกลุ่ม Sikhs for Justice (SFJ) ที่เคลื่อนไหวเรียกร้องการจัดตั้งรัฐ Khalistan ทั้งในอินเดียและต่างประเทศ โดยอินเดียติดตามความเคลื่อนไหวกลุ่ม SFJ ในสหรัฐฯ สหราชอาณาจักร และแคนาดาอย่างต่อเนื่อง กับทั้งเรียกร้องให้ทั้ง 3 ประเทศสกัดกั้นกิจกรรมของกลุ่มดังกล่าว ทั้งนี้ อินเดียประกาศให้กลุ่ม SFJ เป็นกลุ่มผิดกฎหมายเมื่อปี 2562 เนื่องจากเคลื่อนไหวสนับสนุนให้รัฐปัญจาบประกาศเอกราชจากอินเดีย นอกจากนี้ อินเดียเผชิญข้อกล่าวหาจากแคนาดาต่อกรณีลอบสังหารหัวหน้ากลุ่มแบ่งแยกดินแดน Khalistan Tiger Force (KTF) ที่ทำกิจกรรมเคลื่อนไหวในแคนาดา จนทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างอินเดียกับแคนาดาตกต่ำลง และบั่นทอนภาพลักษณ์ของอินเดียในเวทีประชาคมระหว่างประเทศ

2) อินเดียเผชิญปัญหาหลักลอบค้ายาเสพติดและอาวุธข้ามแดนเพิ่มขึ้นบริเวณพรมแดนของรัฐทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือของอินเดียที่ติดกับเมียนมา ที่สำคัญได้แก่ รัฐมิโซรัม รัฐมณีปุระ รัฐนาคาแลนด์ และรัฐอัสสัม รวมถึงปัญหาผู้ลี้ภัยจากเมียนมาจากสถานการณ์ความขัดแย้งภายในประเทศ ซึ่งก่อให้เกิดปัญหาการขยายตัวของหมู่บ้านที่เกิดขึ้นใหม่ตามแนวชายแดนเมียนมา เป็นภัยคุกคามต่อคนท้องถิ่นและความมั่นคงของอินเดีย อย่างไรก็ตาม อินเดียยืนยันคัดค้านสนับสนุนให้เมียนมากลับคืนสู่วิถีประชาธิปไตย และร่วมมือกับประชาคมระหว่างประเทศ รวมทั้งอาเซียน ในการแก้ไขปัญหาเมียนมาผ่านแนวทางฉันทามติ 5 ประการ (Five-Point Consensus-5PC) และพร้อมให้ความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมแก่เมียนมา โดยยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง

3) ภัยคุกคามทางไซเบอร์ อินเดียยังเป็น 1 ใน 10 อันดับแรกของเป้าหมายโจมตีทางไซเบอร์ระดับโลก โดยเกิดเหตุโจมตีทางไซเบอร์กว่า 79 ล้านครั้ง ในปี 2566 และอาจเพิ่มจำนวนมากถึง 1 ล้านล้านครั้งในปี 2576 อินเดียเผชิญการโจมตีทางไซเบอร์ที่ซับซ้อนมากขึ้น อาชญากรไซเบอร์ส่งอีเมลหลอกลวงไปยังบริษัทต่าง ๆ ของอินเดียเพิ่มขึ้น สร้างความเสียหายและส่งผลกระทบต่อประชาชนจำนวนมาก ส่งผลให้รัฐบาลออกกฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลทางดิจิทัล (DPDP) พ.ศ.2566 เพื่อให้ความสำคัญกับความเป็นส่วนตัวและสิทธิในการปกป้องข้อมูลของพลเมืองอินเดีย นอกจากนี้ ชาวอินเดียบางส่วนยังตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมทางไซเบอร์จากภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เฉพาะอย่างยิ่งเมียนมา ลาว และกัมพูชา ในลักษณะการจับกุมทางดิจิทัล (Digital Arrest) การหลอกให้ลงทุนหรือแชร์ลูกโซ่ (Investment Scam) และการหลอกให้รัก

(Romance Scam) ผ่านแพลตฟอร์ม Google และ Meta โดยถูกหลอกให้เข้ามาทำงานในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ผ่านตัวแทนจัดหางานชาวอินเดีย

4) ความขัดแย้งตามแนวชายแดนระหว่างอินเดียบกกับจีน ที่ครอบคลุมพื้นที่หลายบริเวณและยังไม่ยุติ เนื่องจากเกี่ยวข้องกับอธิปไตยของประเทศ ความขัดแย้งดังกล่าวขยายตัวเป็นความตึงเครียดทางเศรษฐกิจ เทคโนโลยี กระตุ้นกระแสชาตินิยมและต่อต้านจีนในอินเดียให้รุนแรงขึ้น อย่างไรก็ตาม ทั้งสองฝ่ายพยายามผ่อนคลายความขัดแย้งโดยสามารถบรรลุข้อตกลงการลาดตระเวนตามแนวเส้น LAC ในดินแดนสหภาพลาดักห์ รวมถึงทำการถอนทหารและเรือถอนโครงสร้างพื้นฐานออกจากพื้นที่

5) การขยายอิทธิพลของจีนในภูมิภาคเอเชียใต้และมหาสมุทรอินเดีย ทั้งในด้านการค้า การลงทุน การทหาร และความมั่นคง สร้างความกังวลให้อินเดียถึงการรุกคืบของจีนเข้ามาในพื้นที่ที่อินเดียถือเป็นเขตอิทธิพลของตน และยังมีแนวโน้มที่อินเดียอาจถูกปิดล้อมจากจีนได้ในระยะยาว ซึ่งจะเป็นการบั่นทอนสถานะของอินเดียในการเป็นประเทศมหาอำนาจในภูมิภาค

6) ความขัดแย้งกับปากีสถานที่เสื่อมทรามลงจากกรณีแคชเมียร์ โดยอินเดียเชื่อมั่นว่าปากีสถานให้การสนับสนุนกลุ่มก่อการร้าย และกลุ่มแบ่งแยกดินแดนแคชเมียร์ปฏิบัติการบ่อนทำลายเสถียรภาพของอินเดีย ซึ่งสถานการณ์ดังกล่าวก่อให้เกิดความตึงเครียดในภูมิภาค ตลอดจนกลายเป็นเงื่อนไขสำคัญที่ทำให้ประเทศมหาอำนาจ อาทิ จีน สหรัฐฯ พยายามเข้ามามีบทบาทในภูมิภาค

สมาชิกองค์การระหว่างประเทศ เป็นสมาชิกองค์การระหว่างประเทศและกลุ่มความร่วมมือที่สำคัญ เช่น UN, G20, ASEM, BRICS, BIMSTEC, WTO, SAARC, ASEAN+6, IORA, SCO และ QUAD

การขนส่งและโทรคมนาคม อินเดียมีท่าอากาศยานกว่า 40 แห่ง สามารถรองรับการขนส่งทางอากาศ และอากาศยานขนาดใหญ่ในรูปแบบต่าง ๆ อย่างมีประสิทธิภาพ กับทั้งยังมีเครือข่ายเส้นทางคมนาคมทางรถไฟกว้างขวางที่สุดแห่งหนึ่งของโลก มีระยะทางประมาณ 68,525 กม. และมีถนนระยะทาง 4,699,024 กม. รวมถึงท่าเรือสำคัญ 13 แห่ง เช่น เมืองมุมไบ กัว โกลกาตา และเจนไน

การเดินทาง ชาวไทยที่ต้องการเดินทางไปยังอินเดียสามารถขอรับการตรวจลงตราแบบ e-Visa ผ่านเว็บไซต์ <https://www.visaonlineindia.org/visa> ทั้งประเภทนักท่องเที่ยว ธุรกิจ การแพทย์ อย่างไรก็ตาม หากต้องการขอรับการตรวจลงตราประเภทอื่น ๆ สามารถยื่นคำร้องตามปกติต่อสถานทูตอินเดียประจำประเทศไทย ผ่านทางศูนย์รับคำร้องขอวีซ่า (VFS) ที่เว็บไซต์ www.vfsglobal.com/india/thailand/ ทั้งนี้ การขอตรวจลงตราเพื่อเดินทางไปยังอินเดียมีค่าธรรมเนียมตั้งแต่ 2,000-4,500 บาท ขณะที่ผู้ถือหนังสือเดินทางทูตและราชการได้รับการยกเว้นการตรวจลงตรา (ไม่เกิน 90 วัน) ล่าสุดรัฐบาลไทยอนุญาตให้นักท่องเที่ยวอินเดียสามารถเดินทางเข้าไทยโดยยกเว้นการตรวจลงตรา (visa-free) ได้ไม่เกิน 30 วัน เป็นระยะเวลา 6 เดือน ตั้งแต่ 10 พ.ย.2566-10 พ.ค.2567 ซึ่งต่อมารัฐบาลไทยต่ออายุมาตรการยกเว้นการตรวจลงตราดังกล่าวเพิ่มอีก 6 เดือน ตั้งแต่ 11 พ.ค.2567-11 พ.ย.2567 เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว นอกจากนี้ รัฐบาลอินเดียประกาศงดเว้น

ค่าธรรมเนียมให้ e-Visa ประเภทท่องเที่ยว ระยะเวลา 30 วัน เป็นระยะเวลา 6 เดือน ตั้งแต่ 1 ก.ค.2567-31 ธ.ค.2567

สถานการณ์สำคัญที่น่าติดตาม

1) สถานการณ์การเมืองภายในของอินเดียภายใต้การบริหารงานของรัฐบาล นรม.โมดิ สมัยที่ 3 ที่จะยังคงสานต่อนโยบายกระตุ้นเศรษฐกิจทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ อาทิ การลดอัตราภาษาร้างงาน การลงทุนด้านโครงสร้างพื้นฐาน การผลักดันอุตสาหกรรมด้านกลาโหม การส่งเสริมการลงทุนจากต่างประเทศ และการเร่งพัฒนาเศรษฐกิจให้เติบโตขึ้นจากอันดับ 5 เป็นอันดับ 3 ของโลก ภายในปี 2573 รองจากสหรัฐฯ และจีน โดยยังคงสนับสนุนการผลิตภายในประเทศ และดึงดูดเงินลงทุนจากต่างประเทศ ตามแนวนโยบาย Make in India ขณะเดียวกัน พยายามเชื่อมโยงตลาดภายในประเทศเป็นตลาดขนาดใหญ่ตลาดเดียว นอกจากนี้ ยังพยายามเปิดภาคการเกษตรของอินเดียให้สามารถแข่งขันในตลาดโลก เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับชาวอินเดีย

2) ความขัดแย้งกับปากีสถาน จากการที่อินเดียยังคงดำเนินนโยบายแข็งกร้าวต่อปากีสถาน และมีแนวโน้มที่จะแสวงหาความร่วมมือจากประชาคมระหว่างประเทศ ทั้งในระดับทวิภาคีและพหุภาคีเพื่อกดดันปากีสถานมากขึ้น เนื่องจากเชื่อมั่นว่าปากีสถานให้การสนับสนุนกลุ่มก่อการร้ายและกลุ่มแบ่งแยกดินแดนปฏิบัติการบ่อนทำลายเสถียรภาพของอินเดีย

3) การดำเนินนโยบายต่างประเทศกับจีน ความตึงเครียดทางทหารของสองประเทศมีทิศทางเชิงบวกมากขึ้น ภายหลังจากทั้งสองฝ่ายบรรลุข้อตกลงการลาดตระเวนตามแนวเส้น LAC ในดินแดนสหภาพลาดักห์ โดยทำการถอนทหารและเรือถอนโครงสร้างพื้นฐานออกจากพื้นที่ แต่อินเดียยังห่วงกังวลการขยายอิทธิพลของจีนในภูมิภาค ด้วยข้อริเริ่มแถบและเส้นทาง (Belt and Road Initiative-BRI) เฉพาะอย่างยิ่งในบริเวณมหาสมุทรอินเดีย นอกจากนี้ อินเดียยังห่วงกังวลดุลการค้าระหว่างสองประเทศที่อินเดียยังคงเสียดุลการค้าเกินกว่า 41,900 ล้านดอลลาร์สหรัฐ

4) การดำเนินนโยบายต่างประเทศของอินเดียกับสหรัฐฯ และประเทศมหาอำนาจอื่น ๆ ทั้งในระดับทวิภาคีและพหุภาคี เฉพาะอย่างยิ่งในห้วงที่ความสัมพันธ์ระหว่างมหาอำนาจแบ่งขั้วชัดเจนยิ่งขึ้น จากความขัดแย้งระหว่างรัสเซียกับยูเครน และสงครามระหว่างอิสราเอลกับกลุ่มฮามาส อินเดียซึ่งดำเนินนโยบายต่างประเทศอย่างอิสระอยู่บนพื้นฐานของผลประโยชน์แห่งชาติ จำเป็นต้องปรับท่าทีต่อประเด็นระดับโลกอย่างต่อเนื่อง ให้สอดคล้องกับผลประโยชน์ของอินเดียที่เกี่ยวข้องกับประเทศมหาอำนาจทุกประเทศ

5) การแสดงบทบาทของอินเดียในเวทีการเมืองระหว่างประเทศ โดยอินเดียจะให้ความสำคัญต่อประเด็นการเชื่อมโยงความร่วมมือด้านการค้าและการลงทุนระหว่างกลุ่มประเทศกำลังพัฒนากับกลุ่มประเทศพัฒนาแล้ว พร้อมกับขยายความร่วมมือที่ครอบคลุมในระดับโลกให้มากขึ้น เพื่อเพิ่มบทบาทนำในกลุ่มประเทศกำลังพัฒนาหรือกลุ่มประเทศซีกโลกใต้ (Global South) นอกจากนี้ อินเดียจะเร่งส่งเสริมบทบาทการพัฒนา ด้านเศรษฐกิจและคมนาคมในภูมิภาคตะวันออกกลาง ภูมิภาคอินโด-แปซิฟิก ความมั่นคงทางทะเล และเสริมสร้างความปลอดภัยเทคโนโลยีดิจิทัลระดับโลก โดยใช้ความร่วมมือในกรอบ I2U2 (ประกอบด้วยอินเดีย

อิสราเอล สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ และสหรัฐฯ) กลุ่มความร่วมมือด้านความมั่นคง 4 ฝ่าย (QUAD) ระหว่าง สหรัฐฯ กับอินเดีย ญี่ปุ่นและออสเตรเลีย รวมทั้ง Indo-Pacific Economic Framework (IPEF) เป็นกลไก ขับเคลื่อน ซึ่งจะเป็นโอกาสสำคัญให้อินเดียแสดงบทบาทนำผลักดันความร่วมมือในระดับโลก

ความสัมพันธ์ไทย-อินเดีย

ไทยและอินเดียสถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูตในระดับอำครราชทูตเมื่อ 1 ส.ค.2490 และยกสถานะขึ้นเป็นระดับเอกอัครราชทูตเมื่อปี 2494 สอท.ประจำอยู่ที่กรุงนิวเดลี และมีสถานกงสุลใหญ่ อีก 3 แห่ง ที่เมืองโกลกาตา มุมไบ และเจนไน ส่วนอินเดียมี สอท.ประจำกรุงเทพฯ และมีสถานกงสุลใหญ่ที่ จ.เชียงใหม่ และ จ.สงขลา ความสัมพันธ์ไทย-อินเดียพัฒนาใกล้ชิดขึ้นเป็นลำดับ ภายหลังกินเดียเริ่มดำเนิน นโยบายเปิดเสรีทางเศรษฐกิจเมื่อปี 2534 และดำเนินนโยบายมองตะวันออก (Look East Policy) ที่ให้ ความสำคัญกับประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และเอเชียตะวันออกมากขึ้น และปรับเปลี่ยน มาเป็นการดำเนินนโยบาย Act East Policy ในสมัย นรม.โมดิ ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายมองตะวันตก (Look West Policy) ของไทย ที่ผ่านมา ทั้งสองประเทศแลกเปลี่ยนการเยือนระดับสูงหลายครั้ง ทั้งการเยือน อินเดียในระดับพระราชวงศ์ การเยือนระดับผู้นำประเทศ และการขยายความร่วมมือต่าง ๆ ภายใตกรอบ ทวิภาคีและพหุภาคี

ไทยและอินเดียเฉลิมฉลองครบรอบ 75 ปี ความสัมพันธ์ทางการทูตระหว่างสองประเทศเมื่อปี 2565 ส่งผลให้ประชาชนทั้งสองฝ่ายเข้าใจกันและกันมากยิ่งขึ้น ทั้งสองฝ่ายยังคงหารือกันในหลายระดับอย่างต่อเนื่อง เฉพาะอย่างยิ่งการหารือระหว่างกระทรวงการต่างประเทศไทย-อินเดีย ซึ่งเป็นกลไกขับเคลื่อนความร่วมมือสองฝ่ายให้แน่นแฟ้น นอกจากนี้ ไทยกับอินเดียจะยกระดับความสัมพันธ์สู่การเป็นหุ้นส่วนทาง ยุทธศาสตร์ (Strategic Partnership) เพื่อส่งเสริมความร่วมมือในทุกมิติ อาทิ ความมั่นคง และการค้า

ด้านเศรษฐกิจ ไทยให้ความสำคัญการกระชับความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจกับอินเดีย โดยคำนึงถึง ศักยภาพทางเศรษฐกิจของอินเดีย กลไกความร่วมมือสำคัญ ได้แก่ คณะกรรมการร่วมทางการค้า (จัดตั้งเมื่อ ปี 2532) การค้าระหว่างกันขยายตัวเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ภายหลังกการลงนามในกรอบความตกลงว่าด้วย การจัดตั้งเขตการค้าเสรีไทย-อินเดียเมื่อปี 2546 ซึ่งทำให้ไทยเป็นฝ่ายได้เปรียบดุลการค้ามาตลอด การค้า ทวิภาคีเมื่อปี 2567 มีมูลค่า 457,250.04 ล้านบาท โดยเป็นการส่งออกจากไทย 304,818.22 ล้านบาท และ ไทยนำเข้าจากอินเดีย 152,431.82 ล้านบาท ซึ่งไทยเป็นฝ่ายได้ดุลการค้า จำนวน 152,386.40 ล้านบาท จาก มูลค่าการค้าดังกล่าว ทำให้อินเดียเป็นตลาดส่งออกสำคัญอันดับที่ 8 และเป็นคู่ค้าสำคัญอันดับที่ 11 ของไทย

สินค้านำเข้าสำคัญจากอินเดีย ได้แก่ เครื่องเพชรพลอย อัญมณี เงินแท่งและทองคำ เครื่องจักรกล และส่วนประกอบ เคมีภัณฑ์ สินแร่โลหะอื่น ๆ เศษโลหะ และผลิตภัณฑ์ พืชและผลิตภัณฑ์จากพืช ส่วนประกอบและอุปกรณ์ยานยนต์ ผลิตภัณฑ์เวชกรรมและเภสัชกรรม เครื่องจักรไฟฟ้าและส่วนประกอบ กาแฟ ชา เครื่องเทศ สัตว์น้ำสด แช่เย็น แช่แข็ง แปรรูปและกึ่งสำเร็จรูป เครื่องใช้ไฟฟ้าในบ้าน

สินค้าส่งออกสำคัญ ได้แก่ เคมีภัณฑ์ เม็ดพลาสติก ไขมันและน้ำมันจากพืชและสัตว์ อัญมณีและ เครื่องประดับ เครื่องจักรกลและส่วนประกอบของเครื่องจักรกล เหล็ก เหล็กกล้าและผลิตภัณฑ์ ทองแดงและ

ของทำด้วยทองแดง รถยนต์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ เครื่องยนต์สันดาปภายในแบบลูกสูบและส่วนประกอบ เครื่องปรับอากาศและส่วนประกอบ

การท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวอินเดียนิยมเดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทยมากขึ้นเป็นลำดับ โดยในห้วง ม.ค.-ก.ย.2567 มีนักท่องเที่ยวอินเดียเดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทยจำนวน 1,536,196 คน สูงเป็นลำดับที่ 3 รองจากนักท่องเที่ยวจีนและมาเลเซีย ทั้งนี้ นักท่องเที่ยวอินเดียนิยมเดินทางมาท่องเที่ยวในสถานที่ท่องเที่ยว ชายทะเลของไทย ที่สำคัญ ได้แก่ สถานที่ท่องเที่ยวบริเวณชายฝั่งทะเลอันดามัน กับทั้งนิยมจัดงานฉลองมงคล สมรสที่ไทย

นายเรนทรา โมดิ
(Narendra Modi)

ตำแหน่ง	นรม.อินเดีย
วันเดือนปีเกิด	17 ก.ย.2493 (อายุ 75 ปี/ปี 2568) เมืองพัฒน์นคร เขตเมห์สาลา รัฐคุชราต นับถือศาสนาฮินดู บิดาชื่อ นายดาตมตรีตาส (เสียชีวิต) มารดาชื่อ นาง ฮีราเบน (เสียชีวิต)
สถานภาพสมรส	สมรสกับนางชโสดาเบน (อายุ 73 ปี/ปี 2568) แต่แยกกันอยู่มานาน 48 ปี โดยไม่ได้จดทะเบียนหย่า และไม่มีบุตร
การศึกษา	ปริญญาโทรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยคุชราต
ประวัติการทำงาน	<ul style="list-style-type: none"> ปี 2530 - สมาชิกพรรคภารตียะ ชนตะ (Bharatiya Janata Party-BJP) ปี 2539-2544 - เลขาธิการพรรค BJP ปี 2542-2545 - มุขมนตรีรัฐคุชราต สมัยที่ 1 ปี 2545-2551 - มุขมนตรีรัฐคุชราต สมัยที่ 2 ปี 2551-2555 - มุขมนตรีรัฐคุชราต สมัยที่ 3 ปี 2555-2557 - มุขมนตรีรัฐคุชราต สมัยที่ 4 ปี 2556 - คณะกรรมการรัฐสภาของพรรค BJP ปี 2556 - ประธานคณะกรรมการรณรงค์เลือกตั้งทั่วไปปี 2557 ปี 2557-2562 - นรม. สมัยที่ 1 ปี 2562-2567 - นรม. สมัยที่ 2 ปี 2567-ปัจจุบัน - นรม. สมัยที่ 3

สถานการณ์สำคัญ

- ในช่วงดำรงตำแหน่งมุขมนตรีรัฐคุชราต มีเหตุการณ์สำคัญที่อาจเรียกได้ว่าเป็นจุดต่างพร้อยของนายโมดิ คือ เหตุจลาจลเมื่อปี 2545 เนื่องจากนายโมดิเพิกเฉยต่อการก่อเหตุรุนแรงต่อต้านชาวมุสลิม ทำให้มีผู้เสียชีวิตประมาณ 1,000 คน ส่วนใหญ่เป็นมุสลิม

ข้อมูลที่น่าสนใจ

- เป็นผู้นำที่มีผู้ติดตามผ่านแพลตฟอร์ม X (ทวิตเตอร์) มากที่สุดในโลก จำนวน 103.3 ล้านบัญชี
- มีภาพลักษณ์เป็นผู้นำแห่งสันติภาพ
- เป็นผู้สถาปนาวันโยคะสากล (International Yoga Day) ขึ้นใน 21 มิ.ย.2558 ซึ่งได้รับการบรรจุให้เป็นวันสำคัญของโลกโดยองค์การสหประชาชาติ

เว็บไซต์ทางการและเครือข่ายสังคมออนไลน์

- <https://www.narendramodi.in/>
  - <https://www.facebook.com/narendramodi/>
  - <https://twitter.com/narendramodi>
  - <https://www.youtube.com/user/narendramodi>
-

คณะรัฐมนตรีอินเดีย

ประธานาธิบดี	Droupadi Murmu
นรม./รมว.กระทรวงทรัพยากรบุคคล การร้องทุกข์ และบ้านาณู/ สำนักงานพลังงานปรมาณู/สำนักงานกิจการอวกาศ	Narendra Modi
รมว.กระทรวงกลาโหม	Raj Nath Singh
รมว.กระทรวงมหาดไทย/การสหกรณ์	Amit Shah
รมว.กระทรวงขนส่งทางบกและทางหลวง	Nitin Jairam Gadkari
รมว.กระทรวงสาธารณสุขและสวัสดิการครอบครัว/เคมีภัณฑ์และปุ๋ย	Jagat Prakash Nadda
รมว.กระทรวงเกษตรและสวัสดิการเกษตรกร/พัฒนาชนบท	Shivraj Singh Chouhan
รมว.กระทรวงการคลัง/กิจการตลาดสินค้า	Nirmala Sitharaman
รมว.กระทรวงการต่างประเทศ	Subrahmanyam Jaishankar
รมว.กระทรวงอาคารและกิจการเมือง/พลังงานไฟฟ้า	Manohar Lal
รมว.กระทรวงอุตสาหกรรมหนัก/เหล็กกล้า	H.D.Kumaraswamy
รมว.กระทรวงพาณิชย์และอุตสาหกรรม	Piyush Goyal
รมว.กระทรวงศึกษาธิการ	Dharmendra Pradhan
รมว.กระทรวงวิสาหกิจขนาดกลาง ขนาดเล็ก และขนาดย่อม	Jitan Ram Manjhi
รมว.กระทรวงการกระจายอำนาจ/การเลี้ยงสัตว์ โคนม และประมง	Rajiv Ranjan Singh alias Lalan Singh
รมว.กระทรวงการขนส่งทางน้ำ	Sarbananda Sonowal
รมว.กระทรวงความยุติธรรมในสังคมและการเพิ่มขีดความสามารถ	Virendra Kumar
รมว.กระทรวงการบินพลเรือน	Kinjarapu Rammohan Naidu
รมว.กระทรวงกิจการผู้บริโภค อาหาร และการจัดสรรภาครัฐ/ พลังงานรูปแบบใหม่และพลังงานหมุนเวียน	Pralhad Joshi
รมว.กระทรวงกิจการชนเผ่า	Jual Oram
รมว.กระทรวงสิ่งทอ	Giriraj Singh
รมว.กระทรวงการรถไฟ/การเผยแพร่สัญญาณวิทยุและโทรทัศน์/ เทคโนโลยีสารสนเทศ	Ashwini Vaishnaw
รมว.กระทรวงการสื่อสาร/การพัฒนาภูมิภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	Jyotiraditya M. Scindia
รมว.กระทรวงสิ่งแวดล้อม ป่าไม้ และการเปลี่ยนแปลงของสภาพ อากาศ	Bhupender Yadav
รมว.กระทรวงวัฒนธรรม/การท่องเที่ยว	Gajendra Singh Shekhawat
รมว.กระทรวงพัฒนาสตรีและเด็ก	Annpurna Devi
รมว.กระทรวงกิจการรัฐสภา/กิจการชนกลุ่มน้อย	Kiren Rijiju
รมว.กระทรวงพลังงานและก๊าซธรรมชาติ	Hardeep Singh Puri

รมว.กระทรวงแรงงานและการจ้างงาน/กิจการเยาวชนและกีฬา	Mansukh L. Mandaviya
รมว.กระทรวงถ่านหิน/เหมืองแร่	G.Kishan Reddy
รมว.กระทรวงอุตสาหกรรมอาหารแปรรูป	Chirag Paswan
รมว.กระทรวงการพัฒนาแหล่งน้ำ	C R Patil

(ต.ค.2567)